

WARM WELKOM VOOR VLUCHTELINGSTUDENTEN

'Mijn stad werd gebombardeerd,' vertelt Yanka, 'ik kon er niet van slapen. Ik kon mijn familie niet bereiken en maakte mij grote zorgen. Ik ging wel naar school voor de afleiding en omdat ik mijn diploma moest en zou halen. Een van de docenten liep voor de les naar me toe. 'Red je het wel?', vroeg ze, 'ik kan me goed voorstellen dat je je hoofd nu niet echt bij de les kan houden.' Ik knikte en voelde me getroost, omdat zij daaraan had gedacht. Dat was fijn. En verder ging de les gewoon door als altijd. Dat was ook fijn.'

Superdiversiteit is in de hogeschool vanzelfsprekend

De studentpopulatie van de opleidingen van de Hogeschool van Amsterdam is 'superdivers': Er zijn verschillen in leeftijd, sekse, culturele achtergrond, sociaal-economische status, geloofs- en/of politieke overtuiging, interesse in sport, cultuur, muziek, mate van maatschappelijke betrokkenheid, enzovoorts. Deze superdiversiteit is een afspiegeling van onze stad en een afspiegeling van de werkomgevingen waar onze stagiairs en afgestudeerden straks aan de slag gaan. Ons onderwijs biedt zo, voor al onze studenten, een inspirerende leeromgeving voor het (leren) begrijpen en benutten van deze verschillen.

In het bijzonder

Toch is er reden om aandacht te besteden aan een bijzondere groep studenten, namelijk: de vluchtelingstudenten. De HvA heeft al jaren het grootste aantal vluchtelingstudenten van alle hogere onderwijsinstellingen in Nederland en zo is in de hogeschool een flinke dosis expertise opgebouwd in de begeleiding van deze studenten.

De hogeschool werkt onder de noemer **Students that Matter** nauw samen met Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF www.uaf.nl. Een van de afspraken die de HvA heeft gemaakt, is het warm verwelkomen van internationale studenten en vluchtelingstudenten. www.hva.nl/vluchtelingstudenten.

Waarom deze informatie op dit moment?

In jullie opleiding stromen dit jaar ook een of meer vluchtelingstudenten in. Wij, Students that Matter, willen jullie graag informeren over de afspraken die hierover in de HvA zijn gemaakt en jullie daarbij een aantal overwegingen, ervaringen en tips voorleggen. Het is informatie voor iedereen (docenten, begeleiders, onderwijsbureau, enz.) die met vluchtelingstudenten in aanraking komt, met daarbij de aanbeveling om met elkaar over dit onderwerp te praten en de werkwijzen zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen.

HET BELANGRIJKSTE VAN ALLES IS.

Vluchtelingstudenten

Vluchtelingstudenten zijn studenten als alle anderen, maar zij kenmerken zich onder andere door het:

- hebben van (bijzondere) levenservaring
- bezitten van interculturele vaardigheden
- kunnen omgaan met tegenslagen
- hebben van weinig/geen familie om zich heen
- hebben van doorzettingsvermogen
- nog moeten wennen aan de Nederlandse (en Amsterdamse!) omgangsvormen
- inbrengen van nieuwe, andere perspectieven
- twee- of meertalig zijn
- beheersen van Nederlands als tweede taal
- gewend zijn aan een andere onderwijscultuur

De meeste vluchtelingstudenten zijn ouder dan de gemiddelde student. De vlucht, de asielpcedure en het vinden van een definitieve woonplaats in Nederland heeft hen soms jaren gekost.

Op www.hva.nl/vluchtelingstudenten zijn portretten van een aantal vluchtelingstudenten en -docent van de HvA te zien in het filmpje 'Iedereen is van de wereld'.

In deze beschrijving scheren we de vluchtelingstudenten even allemaal over één kam, wat natuurlijk niet terecht is: **de** vluchtelingstudent bestaat niet! Ook de begeleiding van vluchtelingstudenten is maatwerk.

Mocht je hierover meer willen weten, bestel dan de UAF-publicatie 'Een kwestie van veerkracht – aansluitingsgericht coachen van vluchtelingstudenten' en/of bekijk de 'Route van een vluchtelingstudent'. Beide zijn te vinden op www.uaf.nl.

Yuri is twee jaar geleden naar Nederland gevlucht. In zijn land van herkomst is het stellen van vragen een teken van niet-weten. In de HvA is dat anders: het stellen van vragen is hier een teken van betrokkenheid, je goed hebben voorbereid, leergierigheid. Al snel begrijpt Yuri dat verschil, maar het duurt nog wel even voordat hij in de groep zelf een vraag durft te stellen. Een aantal docenten en medestudenten helpt hem over zijn schroom heen, omdat zij aan hem ook vragen te stellen. Dat helpt!

DE VLUCHTELINGSTUDENT VOELT ZICH WELKOM

Afspraken in de HvA

Op de HvA is een aantal afspraken in het OER vastgelegd voor vluchtelingstudenten en andere internationale studenten die met een diploma Staatsexamen NT2 zijn ingestroomd. Zij hebben in zeer korte tijd de Nederlandse taal eigen gemaakt en beschikken dus nog niet over dezelfde uitgebreide woordenschat als hun medestudenten. Daarom kunnen zij de eerste twee jaar van hun studie woordenboekgebruik tijdens tentamens en tentamentijdverlenging aanvragen.

Een docent merkt dat Yasha niet welkom is in haar projectgroep. Na even 'porren' in het groepje blijkt dat de medestudenten het idee hebben dat Yasha een last is, omdat haar Nederlands nog niet zo goed is. Dat belemmert het overleg en dat gaat straks punten schelen bij de presentatie! De docent besluit de kwestie met het groepje te bespreken. Yasha begrijpt de bezwaren van haar medestudenten. Zij is zelf heel goed in het maken van diagrammen en infographics. Dat zou haar waardevolle bijdrage aan de presentatie kunnen zijn. Het groepje is daar wel voor! Er kunnen toch maar twee studenten uit de groep de presentatie doen. En ze spreken verder af om in het overleg gewoon wat meer rekening te houden met dat vermeende taalprobleem en Yasha hierbij te helpen. Een goede oefening voor de praktijk, waar zij allemaal toch ook veel intercultureel zullen moeten communiceren! Yasha kan dan op een later tijdstip in haar opleiding zelf gaan presenteren.

IN ZIJN OPLEIDING EN IN ZIJN GROEP

Naast de docenten en studentbegeleiders biedt de HvA een aantal ondersteuningsmogelijkheden waar de vluchtelingstudenten naar verwezen kunnen worden:

Tutoring bij taal- en studievaardigheden

- Via het programma Students that Matter Onderwijs kan de vluchtelingstudent een tutor krijgen. Deze tutor is een taaldocent die ondersteuning biedt op het gebied van taal- en studievaardigheden. Ook kan de student bij de tutor eventueel stoom afblazen. Vluchtelingstudenten kunnen zich aanmelden via taalbeleid@hva.nl

Studentendecaan

- Als een student gebruik wil maken van de mogelijkheid tot verlenging

van tentamentijd of het gebruik van een woordenboek moet hij dat bij de studentendecaan van zijn opleiding aanvragen. De studentendecanen bieden ook steun als een student vastloopt in de studie en/of in vertrouwen over zijn of haar problemen wil praten. Via de A-Z-lijst op DLWO kunnen studenten een afspraak maken met de studentendecaan.

Studentenbegeleiding UAF

De meeste studenten hebben een studentenbegeleider van het UAF. Deze begeleider maakt de student wegwijs in het Nederlandse onderwijsland, adviseert bij studiekeuze en studiegerelateerde vragen en helpt met financiële ondersteuning.

Maar het belangrijkste van alles is dat de vluchtelingstudent zich welkom voelt in zijn opleiding en in zijn groep. En daarvoor heeft het docententeam de sleutel in handen!

Hannah zit voor het eerst in Nederland in de hoorcollegezaal. Zij ziet verschillende medestudenten met een petje op. De docent komt binnen en begint de les. Bijzonder, concludeert Hannah, in Nederland mag je zomaar je petje in de klas ophouden. In een volgend hoorcollege doet zich dezelfde situatie voor. Petjes op. De docente komt binnen: 'Petjes af, dames en heren.' Iedereen doet zijn petje af.

Oke, concludeert Hannah, het mag soms wel en soms niet. 'Is dit afhankelijk van de lesstof of van de docent?', vraagt zij zich af. Het volgende college begint. De docent komt binnen. Hij heeft een petje op en houdt dit op gedurende het hele college. Hannah is in de war. Ze bespreekt dit met haar begeleider. Die krabt eens achter zijn oren en legt uit dat we in Nederland, in Amsterdam, in de HvA veel regels hebben, maar dat we niet verwachten dat iedereen zich daaraan houdt. Soms ook weer wel. Hoe je te weten komt wanneer wel / wanneer niet? Daar zijn nou net geen regels voor. Logisch dat Hannah soms een beetje extra toelichting nodig heeft!

HET DOCENTENTEAM HEEFT DE SLEUTEL IN HANDEN!

In de opleidingen

Vluchtelingstudenten die in het hoger onderwijs instromen zijn al enige tijd in Nederland. Zij hebben de taal geleerd en zijn toelaatbaar net als alle andere studenten. Toch is een 'vreemdeling' in de groep soms even wennen. Bij sommige docenten en studenten geeft het gevoelens van handelingsverlegenheid. Bij anderen gevoelens van onverschilligheid, of

empathie of juist een sterke wil iets bij te kunnen dragen. Al die gevoelens doen er toe. Zijn niet goed of fout. Het gaat erom dat alle docenten en studenten leren goed met elkaar om te gaan, leren samen te werken en leren om te gaan met diversiteit.

Elkaar met belangstelling en een open houding tegemoet treden. Dat gaat niet vanzelf. Het helpt om bij de instroom van een vluchtelingstudent de gevoelens, verantwoordelijkheden en werkwijze met elkaar te delen.

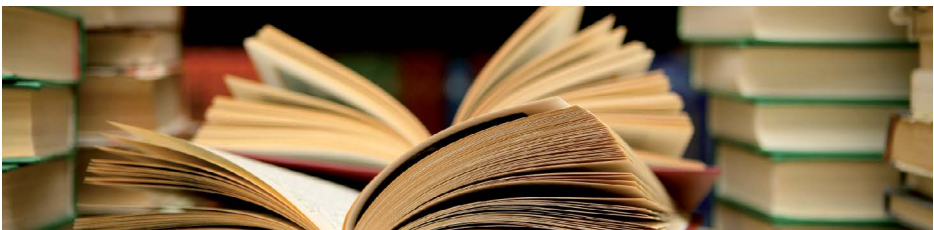
Er zijn vluchtelingstudenten die het belangrijk vinden dat hun groep weet dat zij gevlucht zijn en hun voorgeschiedenis kennen, anderen daarentegen willen daar in de opleiding helemaal niet mee geconfronteerd worden en houden dat liever voor zichzelf. De wens van de student is hierin leidend. Het is daarom aan te raden dat de studentbegeleider dit onderwerp tevoren bespreekt met een vluchtelingstudent en ook dat het verhaal van deze studenten niet apart wordt behandeld, maar gewoon onderdeel is van kennismaking van/met de hele groep studenten, waarin elke student zijn eigen verhaal vertelt. Die persoonlijke aandacht draagt bij aan de binding van alle studenten.

Vragen?

Als deze informatie vragen oproept, als je nog nader geïnformeerd wilt worden, of als je in de loop van het jaar ergens tegenaan loopt waar je graag over van gedachten wilt wisselen: neem dan contact op met studentsthatmatter@hva.nl

Als Margo haar klas binnenkomt zijn alle studenten in rep en roer. 'Karim wordt het land uitgezet!' 'We gaan naar het binnenhof,' roept een aantal studenten ontsteld. 'Hij kan bij ons onderduiken,' zegt een ander. 'Margo,' vraagt een student haar dringend 'Wat doet de HvA nu? Dit kan toch niet zomaar gebeuren?!' Margo deelt de emotie, de schrik en bedenkt dat zij zelf niet bij machte is om hier een antwoord op te geven. Wat te doen? Ze besluit de studentendecaan en de begeleider van het UAF te bellen. Die hebben hier vast vaker mee te maken. De begeleider van het UAF informeert Margo over de stand van zaken. En ja: het is spannend en het UAF is er druk mee aan de slag. Zij adviseert Margo om aan Karim te vragen wat hij zelf nodig heeft. Dat is een heel goed idee. Karim voelt zich gesteund en veilig in de groep en dat is voor hem op dit moment genoeg. Ze spreken af dat Margo contact houdt met het UAF en met Karim en dat zij de groep betrekken als dat nodig is. In elk geval houden zij elkaar op de hoogte.

Colofon

'Warm welkom voor vluchtelingstudenten' is een uitgave van Studentenzaken, Hogeschool van Amsterdam (HvA) en Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF, augustus 2016. Redactieadres: Students that Matter - Hogeschool van Amsterdam. Vormgeving en redactie: Studenten Services UvA-HvA. Drukker: OBt bv.

Disclaimer: Er kunnen geen rechten worden ontleend aan deze uitgave. Vermenigvuldiging van deze uitgave in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan na voorafgaande toestemming door Students that Matter - HvA.

